

GävleDala

TIDNINGEN FÖR DIG SOM ÄR MEDLEM I BYGGNADS GÄVLEDALA

Patrik tillbaka i betongen
sid 4-5

Sverige går bra. Tillväxten är hög och arbetslösheten sjunker. Socialdemokraterna levererar sina vallöften, 97 av 105 vallöften är genomförda eller påbörjade. Varför rapporterar inte massmedia om detta? Varför påstås det att Sverige går rakt mot avgrunden? Svaret på den retoriskt ställda frågan är att det inte tjänar högerens syften. Deras syfte är inte att tillskriva Socialdemokratin positiva artiklar. I sin iver att få regera och sänka skatten för de rika svärtar de hellre ner än tar ansvar för landet.

Borgerlig media jagar socialdemokrater likt en skock hungriga vargar som vädrar blod och de drömmer om en allians där SD ingår. SD sitter numera tillsammans med de andra högerpartierna och dricker lunchgrogg med Svenskt Näringsliv. Det är i mina ögon ytterst märkligt att en byggnadsarbetare sympatiserar med något av högerpartierna, framförallt idag när vi borde vara upplysta och förstå vilket parti som bäst företräder oss arbetare. Vi mediakonsumenter måste förstå att media till över 80 procent är borgerligt styrd. Vi måste bilda oss, gå på möten, aktivera oss! Vi äger inte media men vi är många tillsammans och tillsammans gör vi skillnad. Det är just detta som högern är så rädd för.

Vi arbetare bestämmer priset

Tänk er förnedringen hos den gamla generalen på Östermalm som måste sjunka så lågt att han lägger sin tilltro till en vanlig arbetare, detta gör han för att han inte vet hur man byter det gamla köket i paradvåningen. Det svider förmodligen att den här arbetaren, förutom att han besitter en kunskap som inte generalen har, även vill ha en skälig lön. Men vad ska då den här groggrickande generalen göra? Han kan inte göra någonting. Eftersom vi tillsammans har bestämt priset för att sälja vårt kunnande och vårt arbete. Det har vi gjort efter en lång facklig kamp tillsammans med socialdemokratin.

Nej till sänkta löner

I skrivande stund är priset för vårt arbete under omförhandling. I vanlig ordning kräver arbetsgivarna

sänkta löner för att öka vinsten hos företagen. De har haft god draghjälp av högerpartierna. Det har de haft i över hundra år om någon glömt det. 1909 var det lågkonjunktur i Sverige och arbetsgivarnas patentlösning var naturligtvis sänkta löner. De var så övertygade om att det var det enda rätta att de lock-outade 80 000 arbetare. LO svarade med att gå i strejk, som mest var 300 000 arbetare inblandade. Den här konflikten benämns idag som storstrejken 1909. På 1960-talet skulle kvinnorna komma in på arbetsmarknaden. Vad sa arbetsgivarna och högern då? Sänk lönerna! Samma människor som var motståndare till allmän rösträtt och att kvinnor skulle få rösta. Är någon förvånad?

Nu håller vi ihop

För något år sedan skulle ungdomsarbetslösheten bekämpas.....med lägre löner. De har nog lite otur när de tänker för nu sjunker arbetslösheten bland unga utan lägre ungdomslöner. Högerpartierna och Svenskt Näringsliv har nu ett nytt argument och det är våra nyanlända kamrater. Facket måste gå med på sänkta löner för den gruppen dundrar de! Men en sak kan jag lova. Facket kommer ALDRIG gå med på lägre löner på grund av etnicitet eller härkomst. Vi släpper inte det fackliga löftet!

Glöm aldrig det! Högern vill sänka din lön!

Jag kan inte låta bli att undra, vilka är det som styr BI?

Kim Söderström
Ordförande i Byggnads GävleDala

Byggnads GävleDala

Ansvarig utgivare:
Kim Söderström, 010-601 11 90
kim.soderstrom@byggnads.se

REGIONKONTOR

Wallingatan 15
784 34 BORLÄNGE
E-post: gavledala@byggnads.se
Telefonväxel: 010-601 10 02
Org.nr: 886000-0945
Plusgiro: 20 47 30 - 6

VERKSAMHETSKONTOR

Söderhamn
Björnängsvägen 2
826 40 SÖDERHAMN

Gävle
Södra Kansligatan 26
802 52 GÄVLE

www.byggnads.se

Byggnads a-kassa

E-post: a-kassan@byggnads.se
Telefonväxel: 010 - 601 18 00
www.byggnadsakassa.se

Telefontider

Frågor om ersättning, medlemskap och medlemsavgifter:
Måndag till torsdag kl 9 - 11, 13-15
Fredag kl 9-11

Frågor om utlandsarbete:
Måndag, onsdag och fredag kl 9 - 11

Frågor om omprövning:
Måndag till fredag kl 9 - 11

Adresser

Kassakorten skickas till:
Byggnads a-kassa
FE 36
930 87 ARJEPLOG

Övriga handlingar och intyg till:
Byggnads a-kassa
FE 36
930 88 ARJEPLOG

Besöksadress

Besök till regionkontoren förboka
du via telefon 010 - 601 18 00

**Besök gärna vår hemsida!
Du hittar den på**

www.byggnads.se
där väljer du region GävleDala

Semesterregler på våra avtalsområden

Nu börjar det bli dags att göra klart för sommarens ledighet. Nedan kommer lite information om vad som gäller på våra avtalsområden. Generellt kan man säga att arbetsgivaren har ett ansvar att senast åtta veckor innan semestern underrätta arbetstägaren om beslut som gäller semesterns förläggning.

Byggavtalet

På Byggavtalet har en överenskommelse tecknats i både Gävleborgs- och Dalarnas Län om en gemensam lokal rekommendation när semesterperioden infaller. Parterna rekommenderar att semestern förläggs 4 veckor i följd under perioden 27:e juni - 7:e augusti.

De arbetsgivare som följer denna rekommendation eller tillmötesgår den enskilde arbetstägarens önskemål om förläggning av semestern har ingen förhandlingsskyldighet. De företag som inte följer rekommendationen ska primärförhandla enligt MBL § 11 om semesterförläggningen. När det gäller övriga semesterdagar ska samråd ske mellan arbetsgivare och arbetstägare för att såväl individuella önskemål som krav hänförliga till produktion beaktas. Med andra ord är det bra att göra klart i god tid om förläggandet av övrig semestertid. Parter vid primärförhandling i övriga fall enligt MBL § 11 är MB-grupp om sådan finns utsedd på företaget i annat fall Byggnads lokalavdelning.

Entreprenadmaskinavtalet

På ME-avtalet gäller samma regler som Byggavtalet, där har den semesterperiod som rekommenderats för Byggavtalet blivit praxis efter samtal mellan parterna.

Teknikinstallationsavtalet VVS och Kyl samt Plåt- och Ventilationsavtalet

Om arbetsgivaren tillmötesgår den enskilde arbetstägarens önskemål om förläggning av semester, eller om huvudsemestern utläggs under den närmast efter midsommar följande sexveckorsperioden anses företagen ha fullgjort förhandlingsskyldigheten. När det gäller övriga semesterdagar så gäller samma princip som på Byggavtalet. Parterförhållanden om företaget ska primärförhandla är företaget och Byggnads Region på företagets hemort.

Glasmästeriavtalet

Om arbetsgivaren tillmötesgår den enskilde arbetstägarens önskemål om semesterns förläggning eller om överenskommelse görs mellan arbetsgivare och arbetstägare om förläggning av semestern till annat sätt eller annan tid än önskemålet vid service-, reparations- och andra säsongsbetonade arbeten som behöver utföras under juni-augusti. Då anses förhandlingsskyldigheten vara fullgjord.

Parter vid förhandling enligt MBL § 11 är Byggnads Lokalavdelning på Glasmästeriavtalet.

Har du funderingar?
titta i ditt avtal eller kontakta
Byggnads Nu!
Tel: 010-601 10 00
E-post: byggnads.nu@byggnads.se

Saknar du ett avtal
kontakta
Byggnads GävleDala
Tel: 010-601 10 02
E-post: gavledala@byggnads.se

Du är också välkommen att
besöka något av våra kontor.
Borlänge: Wallingatan 15
Gävle: Södra Kansligatan 26
Söderhamn: Björnängsvägen 2

Lönestatistik prestationslön Byggnads GävleDala helår 2015

Yrkesgrupp	Timmar	Förtjänst
TBM	432 579	201,34
VVS	9 295	211,71
Papp	4 577	214,54
Plattsättning	10 254	206,79

Kräv anställningsavtal!

Du ska få ett skriftligt anställningsavtal när du börjar hos en arbetsgivare, det är viktigt. Avtalet reglerar främst arbetstid, lön och andra eventuella ersättningar, vilken anställningsform som gäller samt datum när en eventuell visstidsanställning börjar och upphör.

Bli jobbsmart – gå Påfarten

Kunskap är makt och ju mer du vet om lagar och avtal, facket och hur arbetsmarknaden fungerar, desto mer kan du få inflytande över jobbsituationen och förbättra arbetsvillkoren.

3 juni Söderhamn 7 juni Gävle 8 juni Borlänge

Anmäl dig nu, dit du har närmast.

Anmäl dig till:

ann-christine.lindskog@byggnads.se

eller Tel: 010-601 13 65

Betongaren som kom tillbaka

Patrik Berger 28 årig tvåbarnsfar och "betongare" till yrket, hemmahörande i Söderhamn, har efter drygt 2,5 år i försvarsmakten återkommit till byggbranschen.

Vi tar det från början, vi träffar Patrik en dag i slutet av februari 2016 på hans nuvarande arbete som betongare hos Ängabyggen AB i Söderhamn. Patrik tröttnade på att bli uppsagd till vintrarna "som betongare är man på en egen lista och då blir det att företagen kapar där, om det blir mindre med jobb" säger Patrik. December 2012 blev Patrik uppsagd pga. arbetsbrist. Eftersom han hade goda vitsord från militärtjänstgöringen fick han en förfrågan om att börja i försvaret. Patrik såg här en möjlighet att ha jobb året runt och slippa stämpningsperioderna under

vintrarna. Då de nyss fått sitt första barn kändes det tryggare att ha jobb året runt vilket gjorde att Patrik tackade ja till erbjudandet.

Hemlängtan

I januari 2013 börjar han som brandman åt försvaret i Lidköping, dit han veckopendlar. Han gör då långa skift i tjänst som kompenseras med längre ledigheter däremellan, det tyckte Patrik passade bra. Efter sex månader yppar sig en möjlighet att byta tjänst och börja arbeta i Uppsala, fortfarande inom försvarsmakten. Då två år gått i Uppsala

la förändras arbetsförhållandena drastiskt, det går inte längre att göra arbetsrotation på det vis som passat Patrik, med längre jobbperioder och längre ledighetsperioder. Då börjar tankarna på att vända hemåt, och tillbaka till byggbranschen, gro i huvudet på Patrik.

Jobba under avtal

Via kamrater på Facebook får han kännedom om att Ängabyggen AB sökte fler medarbetare. Efter en signal till företaget som följdes upp med en anställningsintervju, var han anställd i företaget. Patrik ger högt betyg till våra yrkesbevis i byggbranschen, för i och med det så visste företaget att han hade den kompetens som krävdes. "Det är viktigt att man under sin lärlingsperiod arbetar åt företag med kollektivavtal, finns inte det så får lärlingen inte räkna timmarna och då tar det längre tid att få sitt yrkesbevis" säger Patrik. Sedan hösten 2015 jobbar Patrik som betongare igen och håller mest på med vattenskador i badrum, golvbrunnar och rör bilas ur och det gjuts nya golv.

Vi är facket

Under tiden som försvarsanställd blev han medlem i officersförbundet men är nu naturligtvis tillbaka som medlem i Byggnads. Patrik har också blivit vald till facklig förtroendeman på företaget, dessutom sitter han med i Byggnads GävleDalas regionfullmäktige där han representerar Söderhamnskretsen. På frågan varför han tagit på sig fackliga uppdrag svarar han: "det är så många som tror att facket är de ombudsmän som är anställda. Ibland säger någon att man aldrig ser facket på jobbet, men så är det ju inte, facket finns där det finns medlemmar, tillsammans är vi Byggnads". Tiden innan den militära banan var han ordförande för den lokala ungdomskommittén i Hälsingland, "det var väl lite trögt men jag fick en väg in och se att det behövs aktiva medlemmar" säger Patrik.

Smart hjälpmedel

Vi hänger en stund med Patrik och praktikanten Joakim Andersson från Staffangymnasiets byggprogram. De skall gjuta ett nytt badrumsgolv i en av Faxeholmens lägenheter i Söderhamn. Vi frågar lite om arbetsmiljön." Det

Patrik förbereder sig för att påbörja behandlingen av ett badrumsgolv under överinseende av praktikanten Joakim Andersson.

Patrik visar hur det går till att göra ett badrumsgolv på ett smidigt sätt. Det är ett bra hjälpmedel som Patrik gjort och det underlättar vid arbetet att få ett slätt golv i rätt höjd. Kan det komma till nytta för fler så är det bara bra säger Patrik.

funkar bra säger Patrik, när vi bilar ur golv ser vi till att vi är två och är noga med tiden”. Han är medveten om att det finns regler om hur mycket man får arbeta med vibrerande maskiner. Eftersom vi är medvetna om asbestfaran i gamla badrum frågar vi om fixet i fogarna? ”innan vi börja med vårt har en saneringsfirma varit och bilat ur kakel och klinker, den asbest som funnits är alltså bortsanerad innan vi kommer” svarar Patrik.

Innan vi lämnar Patrik och Joakim visar Patrik ett bra hjälpmedel. Det är hans alldeles egna uppfinning, den består av en rivbräda med libeller. Han har gjort ett märke på handtaget där färdig höjd på golvet skall vara. Därefter ställer han in lasern och gjuter, vilket gör att det blir enkelt att få till ett fint golv i rätt höjd. Efter den lektionen tackar jag Patrik och Joakim för en trevlig pratstund och lämnar deras arbetsplats.

Här ser vi rivbrädan som Patrik monterat ett par libeller på, samt ett par svarta streck på handtaget vilket hjälper till att få rätt höjd på slipsatsen.

Text och bild: Kjell-Åke Eriksson

Plattsättare höjer lönen med ackord

Ett företag som sätter kakel på ackord är BF Kakelservice i Gävle. Jag besöker företaget för att överlämna en ackordsräkning som blev klar dagen före. Den är från en av de större arbetsplatserna de nyss färdigställt. Jag träffar då Pelle Lång, företagets chef som berättar att orderstocken ser riktigt bra ut för resten av året.

”Det har sett bra ut en längre tid. Vi har inte behövt varsla någon under vintern som varit, vilket vi tyvärr behövt göra flera andra år” säger Pelle. De flesta jobb de har är stambyten i hyresrätter och bostadsrättsföreningar, men de har även jobb åt Systembolaget samt en del privata kunder. En sak som Pelle nämner är att han märkt en förändring inom branschen, framför allt i Stockholm där företaget har mycket jobb. Det är att beställarna nu vill ha planeringsmöten i god tid innan jobbet påbörjas. Han tror att det är ett sätt att knyta upp firmorna

så att de inte står där utan plattsättare när det är dags att påbörja arbetet.

Överens om ackordet

Pelle som själv är plattsättare började på tidigt 80-tal arbeta på Cederlöfs som var bland de största aktörerna i Gävle då. Efter några år provade han sina vingar som egen företagare, men valde att gå tillbaka som anställd efter en tid. 2004 började han åt BF kakelservice där han fortsatte att sätta kakel. 2014 blev Pelle delägare, då hade han redan lagt kakeltången på hyllan. Pelle tycker det är viktigt att ha en god relation med Byggnads, för allas bästa. ”Dels för medlemmarna, som kan känna sig trygga med att ha pålästa företrädare. Dels för företaget, det blir smidigast om det dyker upp några frågor som gäller avtalet. En annan bra sak är det här med ackord och mätning, att medlemmar kan mäta sina jobb genom Byggnads” säger Pelle, vi är helt överens så jag kan inte annat än instämma.

Det gäller att vara noga med underarbetet om slutresultatet skall bli bra säger Niklas Pousette som här är i full färd med att sätta duk.

Lärlingen Viktor Börjel fogar kakel i ett badrum och det kan man konstatera att han gör riktigt bra.

35 000 kr extra

Kan man bara planera sitt jobb, så går det att mäta. Plattsättaren tjänar på det, och företaget likaså. Ju fler som väljer att mäta sina jobb, desto större möjlighet har vi att påverka prislistan som vi mäter efter. Är det ingen som mäter så tar det inte lång tid innan prislistorna ifrågasätts av Byggnads motpart. Vi tappar då möjligheten att mäta. Det gäller alla prislistor. Allt fler plattsättare mäter dock sina jobb vilket är bra. Man har sett att förtjänsterna stiger, och då vill man vara med och ta del av produktionsutvecklingen. Vi avslutar samtalet och jag beger mig till en arbetsplats där BF Kakelservice har ett pågående arbete som sysselsätter tre kakelsättare. Där jobbar Adam Bolin, Niklas Pousette och lärlingen Viktor Börjel. De mäter sitt jobb, och hitintills har de tjänat bättre än vad timpenningen hade givit. ”Vi har nu chansen att höja vår lön, det påverkar även semesterpengar och pension. Om ackordet ger 20 kr mer i timmen, då blir det drygt 35000 kr mer per år. Det kommer man en bit på om man vill ut och resa” avslutar de med. Jag kan inte annat än instämma.

Text och bild: Niclas Liljeqvist

MB-ledamöter på utbildning

Byggnads GävleDala har under första kvartalet 2016 genomfört delar av vår nya MB-utbildning. Under tre utbildningstillfällen har deltagare från lokala, regionala samt riksomfattande företag utbildats i uppdraget att vara MB-ledamot (MB= medbestämmande).

Den nya MB-utbildningen är omfattande och en del av Byggnads stora utbildningssatsning "kunskapslyftet". Den geografiska spridningen är stor bland kursdeltagarna, från Älvdalen genom centrala Dalarna vidare genom Gästrikland till Hudiksvall spanner deltagarlistan. I och med att deltagarna kommer från olika delar av regionen det finns även gott om utrymme att utbyta erfarenheter och utveckla nya bekanskap under kursen. Kursledningen består av Erik Eriksson Neu och Fredrik Jansson som till vardags är ombudsmän i Byggnads GävleDala. Kursdeltagarna har även fått pröva sina nyvunna kunskaper i förhandlingsteknik genom att förhandla mot ombudsmannen Kjell-Åke Eriksson på Byggnads kontor i Gävle, ett inslag i utbildningen som uppskattades både av deltagarna och Kjell-Åke.

Många arbetsuppgifter

För att vara stolt, stark och trygg i sitt uppdrag som MB-ledamot krävs en utbildning som ger såväl teoretiska

Att det är viktigt med utbildning för att kunna fullfölja sitt uppdrag som MB-ledamot har de här grabbarna klart för sig.

som praktiska kunskaper. Handledarna har ett stort ansvar att se till att alla inlärningsstilar beaktas. Den gamla tidens katederundervisning kanske inte passar samtliga i en grupp, därför har Byggnads utbildat handledarna så att större förståelse finns för de olika behov som kan finnas i grupp av medlemmar som utbildas till MB-ledamöter. Uppdraget som MB-ledamot skiljer sig något i de olika avtalen (VVS, Bygg, ME, Plåt, Glas) men i stort så är det samma förutsättningar och arbetsuppgifter. Förutom att vara förhandlings-

part i frågor som rör paragraferna 11, 12 och 21 i MBL, och informationsmotagare enligt 19 § MBL så ska ärenden gällande anställningsskydd hanteras av MB-gruppen. Att vara förhandlingspart eller samrådspart och handlägga frågor som rör in- och utlåning av personal, permittering, arbetsmiljöavtal, utvecklingsavtal, semester, företagets löneutbetalningar och deltagande i överläggningar om facklig utbildning är arbetsuppgifter som är kopplade till uppdraget.

Ansvar och inflytande

Kursdeltagarna har under utbildningen förutom fördjupade kunskaper i bland annat Förtroendemannalagen (FML), Medbestämmandelagen (MBL), Lagen om anställningsskydd (LAS) och tillämpliga delar av avtalen, tränat på att både skriva och författa förhandlingsframställningar och förhandlingsprotokoll. En naturlig del i det fackliga arbetet som MB-ledamot innebär att man vill förändra något till det bättre. Man vill vara med och ta ansvar och ha inflytande över sin och sina arbetskamraters arbetssituation. Som kursledare känner man sig stark, stolt och trygg inför framtiden i arbetarrörelsen när man får möjligheten att utvecklas tillsammans med så duktiga förtroendemän som deltar på vår MB-utbildning.

Text och bild: Fredrik Jansson

Erik Stensson hemmahörande i Ockelbo samt Henrik Samdahl från Grängesberg är två av deltagarna på Byggnads nya MB-utbildning.

Sitt inte hemma på första maj!

Äntligen börjar det dra ihop sig till första maj. Arbetarrörelsens stora dag. Dagen då vi arbetare har störst möjlighet att göra vår röst hörd. I arbetarrörelsens vagga ställdes krav på kortare arbetstid. Kravet var då 8 timmars arbete, 8 timmars vila och 8 timmars sömn. Något som vi idag tar för givet. Men det som kanske inte alla vet var att kampen att nå dit, varade i över 40 år.

För en del låter det kanske dumt - Men med tanke på hur våra kroppar slits ut i den hårda bransch vi jobbar i och hur få av oss som verkligen håller fram till 65 år, så borde det inte vara mer än rimligt att vi nu tar tag i denna fråga och kräver kortare arbetstid igen.

Något annat som under våren blivit aktuellt igen är kraven på lägre löner. Arbetsgivarnas företrädare kräver att de som redan tjänar lite ska tjäna ännu mindre. Att en stor del av dessa människor dessutom inte jobbar heltid är något som de sällan nämner.

- Hur vore det om vi vände på den ekvationen? De som tjänar riktigt mycket skulle minska sin lön genom att ett tak sattes?
- Ej relevant frågeställning, är deras svar.

Faktum är dessutom att effekten av sänkta löner har väldigt lite att göra med att fler jobb skapas. Det är ganska lätt att förstå då ingen anställer bara för att det är billigt - Anställning sker när behov finns. Ytterligare en sak där vi inom byggbranschen måste vara på tå, är det 10-punktsprogram som Socialdemokraterna ställde sig bakom inför valrörelsen. Under årets första maj borde detta vara något som flera av oss skriver på våra plakater och tar med oss. Eller varför inte skriva en insändare på temat "Mer ordning och reda i byggbranschen".

Riv upp Laval-lagen. Stoppa inhyrningen av arbetskraft vid stadigvarande arbetsbehov. Svenska kollektivavtal ska gälla i Sverige och vid offentlig upphandling. Stoppa låglönekonkurrensen. Detta är några av de krav som vi tar upp och som vår Socialdemokratiska regering lovat att införa.

Kravet på personalligare är genomfört. Några andra krav är påbörjade. Men det finns all anledning för oss att ligga på och ta upp dessa krav igen.

Om du ännu inte blivit övertygad att sluta upp i årets förstamajtåg så vill jag ge dig ett sista argument

- I år har det öppnet nazistiska Nordiska Motståndsrörelsen planerat en demonstration på arbetarrörelsens traditionella plats i Borlänge på arbetarrörelsens dag.

Om inget annat motiverar dig så ställ upp för att visa att första maj är arbetarrörelsens dag, en dag för demokrati och för alla människors lika värde

- Ett krav som aldrig kommer bli gammalt.